

VÁRI FÁBIÁN LÁSZLÓ

EGYSZER TALÁN MAJD...

GÁLFALVY GYÖRGY 80 ÉVES

Egy derék felvidéki atyafi megjegyzte egyszer, hogy ő addig nem alkot véleményt egyik embertársáról sem, amíg meg nem kóstolta saját töltésű kolbászát. Volt idő, amikor az én fejemet is el tudta csavarni a jóféle hentesárúk illata, ám a korral járó ilyen-olyan változások miatt ez az időszak is elpártolt tőlem. Sokkal többre tartom mostanában a jóféle borok és a köréjük szerveződő társaságok barátságát, de véleményt mondani, különösképpen Gálfalvi Gyurkáról, e tapasztalatok birtokában sem mernék. Holott régóta kegyelt vendégei közé tartozom az ő „guruló kocsmájának”, azaz nagyméretű Volkswagenje – újabban Toyotája – csomagterében megívásra várakozó borkészletének, mégis azt kell mondanom, hogy boráról az ember csak részben ismerhető, az ember jelleme a bor fogyasztása közben kialakuló beszélgetésekben körvonalazódik, miközben a bor fokozatosan, de nem pótolhatatlanul fogyatkozik. A hangsúlyt tehát – Gyurkával kapcsolatban – én nem a borra, de a társaságra helyezem, mivel nála társaságba illőbb embert ritkán terem a föld. Ha beszélni kezd, nem lehet másra figyelni, s amit mond, azt könnyen barátjává fogadja az emlékezet.

De hol tette le az Isten azt a Gálfalvát, ahonnan a család nevét vette? Számomra a néhai Bereg vármegye észak-keleti járásában, az Ilosvához közeli Gálfalva is rokonszenves, de nem valószínű, hogy innen származnának a Gálfalvi ősök. Akkor talán a Nyárád menti Gálfalván keresendők a gyökerek? Teljesen mindegy, mert egyik kutya (Kobalevica), a másik eb (Galesti), nevében is elidegenített terület mind a kettő. Holott születésekor Gyurka bátyánk számára még magyar keresztlevelet állított ki az anyakönyvi hivatal, ám a drága kis okirat érvényességének napjai már meg voltak számolva. Mire megtanulta az anyanyelvet, színeket váltva berománult fölötte az ég. Nem pont ebben a formában, de lényegét tekintve közelről ismerem ezt a fajta megrázkódtatást, s a magam emberségéből rá kellett jönnöm arra is, hogy mi végre van Isten az égben! Csakis azért, hogy az elesetteknek, a kisebbségbe vetetteknek megmaradásra biztató hitet és ahhoz való erőt adjon. Ha nem így lenne, elviselhetetlen sors várna ránk.

De bizony így van, s hogy mennyire így, már a román testvérek is tudják. Túl nagy falatnak bizonyult számukra Erdély és száz esztendő múltán is életképes magyar népesége. Amikor Istenre hivatkozom, tudnunk kell, hogy Ő mindig megtalálja a segítségnyújtás legmegfelelőbb módját. Sohasem azzal kezdi, hogy bőséggel perkálja a zsetonokat a nemzet képviselőit a felesküdtött politikusok tenyerébe, de nagy lélekkel és értékálló tehetséggel áldja meg a születendő gyermekeket. A többi pedig már menet közben alakul a lehető legjobb irányban. Így lett az elrománosításra szánt magyarságnak két Szervátiusza, Sütő Andrása, Kányádi Sándora, Farkas Árpádja, Szilágyi Istvánja, és így lett Gálfalvija, aki a felsorolt kiválóságokkal való együtt gondolkodásra és tanulságos párbeszédre született. Ő azért lett, hogy lapszerkesztőként, közíróként vállalja vegye a romániai magyar irodalom gondjait, hogy közös nevezőre hozza az eltérő esztétikai elvek szerint alkotó fiatalokat, hogy az irodalom valóban az lehessen, amire hivatott: a romániai magyarság lelkiismerete. A románnak született Dumitru, akit a sors az ő örökös és már szimbolikusnak tekintett vitapartnerének jelölt ki, képtelen felfogni mindezt. Ő a román felsőbbrendűségi tudat szemellenzői közül csak azt látja, hogy magyar polgártársai nem tudnak, és nem is akarnak románná válni, mikor az olyan nagyszerű lenne, hisz maguktól szünnének meg a napi problémákat gyakorta okozó etnikai természetű gondok. Dumitru nem tudja, hogy sem Gálfalvi György, sem a romániai magyarok nem tekintik magukat román alattvalónak, mivel nem annak születtek. De egyszer talán majd, amikor minden hazugságról és igazságtalanságról lehullnak a leplek, az ő véleménye is meg fog változni.

Ha magam elé kell képzelnem Gálfalvi Györgyöt, méreteres úszómecénében látom. Fejét szabályosan a vízben tartva, csak minden harmadik karcsapást követően fordítja levegőért, és a karcsapások korához mért megfontoltsággal, egyik fordulót a másikkal váltva, fáradhatatlanul sorjázva viszik előre a testet, hajtják maguk alá az időt. Azt pedig nagyon jól teszik, mert időre szükség van, már csak az emlékiratok rendezése és feldolgozása miatt is. Magunk is tudjuk, hogy élete során a román titkosszolgálat bőséges olvasni- és emésztési valót halmazott fel számára. Bárhonnan is nézzük, ez még az ő feladata. Hogy boldoguljon vele, tartsa Őt még számos éveken át az Isten, s ne próbáljunk határt szabni az ő szándékának. Legyen mellette mindéig szerető és hűséges társa, Zsigmond Irma, mert kapcsolatot tartani s olykor levelezni nála nélkül nehezen lenne lehetséges.